

РЕШЕНИЕ

№ 50

гр. Русе, 03.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ в публично заседание на двадесет и първи март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Силвия Павлова

при участието на секретаря Вероника Якимова
като разгледа докладваното от Силвия Павлова Търговско дело №
20224500900160 по описа за 2022 година

за да се произнесе, съобрази следното:

Иск по чл.422 ГПК вр. чл.538 ТЗ.

Делото е образувано по искова молба на В. Д. Г., ЕГН***** от гр.София, подадена чрез пълномощник адвокат В. Ч., АК-Враца, против С. Д. И., ЕГН***** от гр.Русе. Ищецът твърди, че подал заявление по чл.417 ГПК за издаване заповед за изпълнение срещу ответницата, на основание чл.417, т.10 ГПК, като по ч.гр.д.№105/2022г. по описа на РРС, му били издадени заповед и изпълнителен лист за сумата 100000 евро, частично от 500000 евро, със законна лихва върху главницата, както и разноски. В законния срок ответницата С. И. подала възражение по чл.414 ГПК срещу заповедта, а съдът го уведомил, че има право да предяви иск за съществуване на вземането по записа на заповед. Твърди, че вземането по заповедта за изпълнение е съществувало към датата на подаване на заявлението и продължава да съществува, тъй като липсва изпълнение от длъжника. Длъжникът не е обжалвал разпореждането за допускане на незабавно изпълнение на заповедта относно пороци на записа на заповед от външна страна, поради което отговорността му се ангажира по вземане, възникнало от действителен запис на заповед, което вземане спрямо издателя на записа на заповед е установено със заповед за изпълнение по чл.417 ГПК. Твърди, че

горното обуславя правния му интерес от предявяване на иск за установяване на вземането по издадената срещу С. Д. И. заповед за изпълнение по ч.гр.д. №105/2022г. по описа на РРС.

След уточнение с молба вх.№6424/06.07.2022г., ищецът претендира съдът да признае за установено по отношение на С. Д. И., че съществува вземане на В. Д. Г. за сумата 100000 евро, частично от 500000 евро, представляваща неизплатено задължение по запис на заповед от 01.01.2019г., издаден от ответницата, с падеж 21.12.2019г., ведно със законна лихва от 11.01.2022г. до окончателно изплащане на вземането, за което е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№105/2022г. по описа на РРС. Претендира и направените разноски.

Ответницата С. Д. И. е подала отговор на исковата молба в двуседмичен срок, с който оспорва основателността на иска. Заявява, че в лично качество не дължи каквато и да е сума на ищеца. Единствената косвена сделка с негово участие е по повод сключен договор за продажба на дялове от капитала на „В.С.С.“ЕООД от 21.11.2019г. между Д.П.-продавач и представляваното от нея дружество-купувач „В.“ЕООД, по който Д.П. бил представляван от ищеца В. Г. по силата на пълномощно с нотариална заверка на подписите. Прехвърлянето на дружествените дялове и новия едноличен собственик на капитала във „В.С.С.“ЕООД били вписани по партидата на дружеството в Търговския регистър. Оспорва записа на заповед от 01.01.2019г. като съдържание /вкл. относно датата на издаването /, така и като автентичност, твърди, че не е подписвала ценна книга с такова съдържание.

С подадената допълнителна искова молба чрез пълномощник адвокат В. Ч., ищецът оспорва наведените в ОИМ възражения за наличие на каузални правоотношения с ищеца или трети лица и ги счита за ирелевантни и по същество-недопустими. Сочи, че възражения за наличие на каузално правоотношение може да бъде направено с възражението по чл.414 ГПК, срещу заповедта за изпълнение, каквото в случая липсва, поради което те се явяват преклудирани. Счита, че само ако подобно възражение е въведено по реда на чл.414 ГПК, то би подлежало на разглеждане в настоящето производство по чл.422 ГПК. Твърди, че в случая намира приложение разрешението, дадено с т.17 на ТР№4/2013г. от 18.06.2014г. по т.д.№4/13г. на

ОСГТК на ВКС, според което при редовен от външна страна менителничен ефект и направено общо оспорване на вземането от ответника, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва възникването и съществуването на вземане по каузално правоотношение между него като поемател и длъжника-издател по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед. Счита, че допускането до разглеждане на подобно възражение за първи път с ОИМ би довело до необходимост от изменение на основанията на иска, което се допуска от съда, при преценка дали това е уместно с оглед защитата на ответника. При подадено общо възражение срещу заповедта за изпълнение, ищецът формира основанията на иска по реда на ТР№4/2013г. и няма задължение да сочи основание за поемане на спорното задължение. Заявява, че ще се ползва от записа на заповед от 01.01.2019г.

Ответницата не е подала отговор на допълнителната искова молба.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема за установено следното от фактическа страна:

По ч.гр.д.№105/2022г. по описа на РРС, по заявление на В. Д. Г. по чл.417 ГПК е издадена заповед по чл.417 ГПК, срещу С. Д. И. за сумата 100000 евро, ведно със законна лихва от 11.01.2022г. както и държавна такса и разноски. Посочено е, че вземането е частично и произтича от запис на заповед, издаден на 01.01.2019г. общо за сумата 500000 евро, с падеж на 21.12.2019г. С. И. е подала в срок възражение по чл.414 ГПК срещу заповедта, като е заявила, че не дължи посочената сума. Искът по чл.422 ГПК е предявен в срок, поради което е допустим и подлежи на разглеждане по същество.

По делото е представен документ, запис на заповед, в заверен препис /л.4/, видно от който на 01.01.2019г. в гр.София, С. Д. И., с посочени ЕГН, лична карта и постоянен адрес, неотменимо и безусловно се задължила да плати на В. Д. Г., с посочени ЕГН, лична карта и адрес, сумата 500000 евро. Посочен е падеж на записа на заповед-21.12.2019г., че е платим без протест и разноски, както и място и дата на издаване гр.София, 01.01.2019г. Положен е подпис на издател и са изписани ръкописно имената С. Д. И.. По делото е прието заключение на почеркова експертиза, по което вещото лице е дало заключение, че подписа и ръкописно написаните три имена в записа на заповед са изготвени от С. И..

Въз основа на така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Според задължителните указания по т. 17 от ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС и трайната практика на съда по чл. 290 от ГПК, предмет на производството по чл. 422, ал. 1 ГПК при предявен иск за установяване на вземане по запис на заповед, въз основа на който е издадена заповед за незабавно изпълнение в хипотезата на чл. 417, т. 9 /сега т.10/ ГПК, е съществуването на вземането, основано на записа на заповед. Записът на заповед е самостоятелна правна сделка от категорията на абстрактните, при която основанието стои извън съдържанието на документа. С оглед на това, в производството по чл. 422, ал. 1 ГПК ищецът-кредитор, който се е снабдил със заповед за изпълнение въз основа на запис на заповед, доказва вземането си, основано на менителничния ефект - съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнение. Когато ответникът-длъжник се защитава срещу иска с общо оспорване на вземането, ищецът кредитор не е длъжен да сочи основание на поетото със записа на заповед задължение и да доказва възникването и съществуването на каузално правоотношение между него и издателя по повод или във връзка с което е издаден записа на заповед. Доказването на каузалното правоотношение като причина за издаването на записа на заповед е необходимо в случай на обвързаност на записа на заповед с каузалното правоотношение, от което длъжникът черпи релативни възражения, относими към погасяването на вземането по записа на заповед. С въвеждането на твърдения или възражения от поемателя или от издателя за наличието на каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден редовният запис на заповед, се разкрива основанието на ценната книга. В тази хипотеза в производството по чл. 422 ГПК на изследване подлежи и каузалното правоотношение доколкото възраженията, основани на това правоотношение, биха имали за последица погасяване на вземането по записа на заповед. В този случай всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си, обуславящи съществуването, респ. несъществуването на вземането по записа на заповед, като, ако бъде доказано едно от твърдените каузални правоотношения спорът ще бъде решен с оглед на действителните отношения между страните по него и връзката им със записа на заповед. В производството по чл. 422 ГПК ищецът носи тежестта да установи редовен от

външна страна запис на заповед, Интерес, но не и задължение за установяване на каузална причина на издаване на запис на заповед, ищецът би имал само с цел преодоляване защитата на ответника.

В случая в исковата молба ищецът не сочи каузално правоотношение, във връзка с което да е поето задължението по записа на заповед от ответницата. Процесуалната позиция на ответницата-възражението, че не дължи нищо на ищеца, а имала отношения с него само по повод договор за продажба на дялове, сключен между „В.С.С.“ЕООД, представлявано от ищеца по силата на упълномощаване от законния представител и „В.“ЕООД, представлявано от нея, съдът квалифицира като общо оспорване на вземането по записа на заповед. С оглед указанията в цитираното ТР № 4/18.06.2014 г. по т. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, това оспорване не създава задължение за ищеца да сочи и да доказва каузално правоотношение като основание за възникване на вземането. В този смисъл е и практиката на ВКС, формирана по реда на чл. 290 ГПК с решение №17/16.02.2015г. по т.д.№116/2014 на ВКС, II ТО, решение № 12/30.01.2015г. по т.д.№ 2714/2013г. на ВКС, I ТО, решение №38/11.09.2015г. по т.д.№ 854/2012 на ВКС, II ТО. Неоснователен е довода на ищеца, че възражение за каузално правоотношение ответницата е следвало да направи във възражението по чл.414 ГПК. Макар, че такова възражение ответницата не е релевирала, този довод е несъстоятелен и в разрез с цитираното ТР и константната съдебна практика.

Направените от ответницата възражения съдът намира за неоснователни и недоказани. Записът на заповед е абстрактна сделка, като задълженията по нея възникват само по силата и въз основа на издадената ценна книга. Поначало задължението на издателя на заповедта е независимо от причините, заради които е било поето. Издателят на записа може да преодолее абстрактния характер на поетото от него менителнично задължение и да се освободи от него като както бе посочено, релевира наличието на каузално отношение с поемателя на ценната книга и докаже, че задълженията по това отношение са погасени, отпаднали или недействителни. В случая позоваване на каузално отношение липсва.

Съгласно чл. 538 от ТЗ издателят на записа на заповед е задължен по същия начин като платецът при менителницата. Съгласно чл. 481, ал.1 ТЗ с приемането платецът се задължава да плати менителницата на падежа. При

записа на заповед със самото издаване издателят поема задължение да плати. Във връзка с направеното от ответницата оспорване автентичността на записа на заповед е изготвено заключение на вещо лице-експерт криминалист-почеркови експертизи, което съдът възприема изцяло, като компетентно и обосновано. Вещото лице се е запознало с оригинала на записа на заповед, намиращ се по ч.гр.д.№3531/2022г. по описа на РРС и е дало заключение, че е категорично, че ръкописно изписания текст на трите имена на ответника, както и положения подпис за издател в записа на заповед от 01.01.2019г. са изготвени от ответницата. Като частен документ, който е подписан от ответницата, записа на заповед е доказателство, че изявленията, съдържащи се в него са направени от нея, предвид разпоредбата на чл.180 ГПК, вкл. и относно датата на издаването. Процесният запис на заповед съдържа всички изискуеми от ТЗ реквизити посочени в чл. 535, т. 1-7 ТЗ, вр. ал.3 на чл.536. Място на плащане в ефекта не е посочено, но според ал.3 на чл.536, ако не е уговорено друго, мястото на издаване се смята за място на плащането. Ето защо, записът на заповед съдържа всички изискуеми реквизити и е действителен. В него е посочено, че сумата по записа на заповед 500000 евро е с падеж 21.12.2019г., т.е. падежът е определен по реда на чл.486, т.4 ТЗ-на определен ден. След като записът на заповед съдържа необходимите съгласно чл. 535 ТЗ реквизити, то с настъпване на падежа за издателя се поражда задължението за заплащане на сумата по него. Падежа на записа на заповед към датата на подаване на заявлението по чл.417 ГПК /11.01.2022г./ е настъпил, не се твърди и няма отбелязване върху записа на заповед да е извършвано плащане на суми по него съгласно чл. 492, вр. чл.537 ТЗ, следователно задължението на ответницата за процесната сума по записа на заповед не е погасено, падежът му е настъпил и то е изискуемо. Ответницата не е доказала да е погасила задължението чрез плащане или друг предВ. в закона способ, поради което вземането в предявения размер съществува. Искът е основателен и доказан и следва да бъде уважен изцяло така, както е предявен.

С оглед изхода на спора, в тежест на ответницата са направените от ищеца разноски в заповедното производство по ч.гр.д.№105/2022г. по описа на РРС-3911.66лв. държавна такса и 2620лв. адвокатско възнаграждение, както и направените по делото разноски-3911лв. държавна такса и 5800лв.

адвокатско възнаграждение.

По изложените съображения, Окръжният съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО съществуването на вземане на В. Д. Г., ЕГН*****, от гр.София, ул. ***** от С. Д. И., ЕГН*****, от гр.Русе, ул. ***** за сумата **100000 евро /сто хиляди евро/**, частично от 500000 евро, дължима по запис на заповед, издаден на 01.01.2019г. в гр.София, с падеж 21.12.2019г., ведно със законна лихва, считано от 11.01.2022г. до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена заповед по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№105/2022г. по описа на РРС.

ОСЪЖДА С. Д. И., ЕГН*****, от гр.Русе, ул. *****, да заплати на В. Д. Г., ЕГН*****, от гр.София, ул. *****, сумата 3911.66лв. държавна такса и сумата 2620лв. адвокатско възнаграждение-разноски за заповедното производство по ч.гр.д.№105/2022г. по описа на РРС, както и направените по делото разноски - 3911лв. държавна такса и 5800лв. адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд-Велико Търново.

Съдия при Окръжен съд – Русе: _____